

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 79/11

Λουξεμβούργο, 6 Σεπτεμβρίου 2011

Απόφαση στην υπόθεση C-442/09
Karl Heinz Bablok κ.λπ. κατά Freistaat Bayern

Το μέλι και τα συμπληρώματα διατροφής που περιέχουν γύρη προερχόμενη από γενετικώς τροποποιημένο οργανισμό (ΓΤΟ) αποτελούν τρόφιμα που έχουν παραχθεί από ΓΤΟ και των οποίων η εμπορία δεν επιτρέπεται, αν δεν έχει χορηγηθεί σχετική έγκριση

Η γύρη αυτή δεν αποτελεί πλέον ΓΤΟ, εφόσον έχει απολέσει την αναπαραγωγική της ικανότητα και στερείται οποιασδήποτε ικανότητας μεταφοράς γενετικού υλικού

Η οδηγία για τους γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς (ΓΤΟ)¹ προβλέπει ότι η σκόπιμη ελευθέρωση ή η διάθεση ΓΤΟ στην αγορά επιτρέπεται μόνο κατόπιν χορήγησης έγκρισης.

Εξάλλου, ο κανονισμός για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και τις γενετικώς τροποποιημένες ζωοτροφές² ορίζει ότι οι ΓΤΟ που προορίζονται για ανθρώπινη διατροφή, τα τρόφιμα που περιέχουν ή αποτελούνται από ΓΤΟ και τα τρόφιμα που παράγονται από συστατικά παραγόμενα από ΓΤΟ ή περιέχουν τέτοια συστατικά υπόκεινται σε διαδικασία έγκρισης πριν από τη διάθεσή τους στην αγορά.

Το 1998 η Monsanto έλαβε έγκριση για τη διάθεση στην αγορά του γενετικώς τροποποιημένου αραβοσίτου MON 810. Ο αραβόσιτος αυτός περιέχει το γονίδιο ενός βακτηρίου το οποίο εκκρίνει τοξίνες που καταστρέφουν τις προνύμφες ενός βλαβερού είδους πεταλούδας, οι οποίες, όταν προσβάλλουν το φυτό, βλάπτουν την ανάπτυξή του.

Το ιστορικό της ένδικης διαφοράς μεταξύ του Κ.-Η. Bablok, ερασιτέχνη μελισσοκόμου, και του Freistaat Bayern (του Βαυαρικού Δημοσίου, Γερμανία), στο οποίο ανήκουν διάφορα γεωτεμάχια στα οποία έγινε κατά τα τελευταία έτη καλλιέργεια του αραβοσίτου MON 810 για ερευνητικούς σκοπούς, έχει ως εξής. Ο Κ.-Η. Bablok παράγει, σε μικρή απόσταση από τα εν λόγω γεωτεμάχια, μέλι προς πώληση και για δική του κατανάλωση. Έως το 2005 παρήγε επίσης γύρη προς πώληση ως τρόφιμο, υπό μορφή συμπληρωμάτων διατροφής. Το 2005 εντοπίστηκαν αφενός DNA αραβοσίτου MON 810 και αφετέρου γενετικώς τροποποιημένες πρωτεΐνες στη γύρη αραβοσίτου την οποία συνέλεξε ο Κ.-Η. Bablok σε κυψέλες τοποθετημένες σε απόσταση 500 μέτρων από τα γεωτεμάχια του Freistaat Bayern. Εξάλλου, απειροελάχιστες ποσότητες DNA αραβοσίτου MON 810 ανιχνεύθηκαν και σε κάποια δείγματα μελιού του Κ.-Η. Bablok.

Ο Κ.-Η. Bablok θεώρησε ότι η παρουσία υπολειμμάτων γενετικώς τροποποιημένου αραβοσίτου στα μελισσοκομικά προϊόντα του τα καθιστούσε ακατάλληλα για διάθεση στο εμπόριο ή για κατανάλωση, οπότε προσέφυγε κατά του Βαυαρικού Δημοσίου ενώπιον των γερμανικών δικαστηρίων, στη δε δίκη άσκησαν παρέμβαση και άλλοι τέσσερις ερασιτέχνες μελισσοκόμοι.

Το Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Διοικητικό Εφετείο Βαυαρίας, Γερμανία) επισήμανε ότι, από τη στιγμή που η επίμαχη γύρη ενσωματώνεται στο μέλι ή στα συμπληρώματα διατροφής με βάση τη γύρη, χάνει την αναπαραγωγική της ικανότητα. Κατά το δικαστήριο αυτό, πρέπει να

¹ Οδηγία 2001/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 106, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1829/2003 και τον κανονισμό (ΕΚ) 1830/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003 (ΕΕ L 268, σ. 24).

² Κανονισμός (ΕΚ) 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές (ΕΕ L 268, σ. 1).

διασαφηνιστούν οι συνέπειες της απώλειας αυτής, οπότε υποβάλλει στο Δικαστήριο κυρίως το ερώτημα αν η παρουσία και μόνο, εντός των επίμαχων μελισσοκομικών προϊόντων, γύρης γενετικώς τροποποιημένου αραβοσίτου, η οποία έχει απολέσει την αναπαραγωγική της ικανότητα, έχει ως συνέπεια ότι προϋπόθεση για τη διάθεση στην αγορά των εν λόγω προϊόντων είναι η χορήγηση έγκρισης.

Το Δικαστήριο τονίζει με τη σημερινή απόφασή του ότι η γύρη αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ΓΤΟ παρά μόνον αν αποτελεί «οργανισμό» κατά την έννοια της οδηγίας και του κανονισμού, δηλαδή αν συνιστά «βιολογική οντότητα ικανή» είτε «προς αναπαραγωγή» είτε «προς μεταφορά γενετικού υλικού». Συναφώς, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, αφού δεν αμφισβητείται ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη γύρη έχει απολέσει κάθε συγκεκριμένη και εξατομικευμένη ικανότητα προς αναπαραγωγή, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν η γύρη αυτή είναι εντούτοις ικανή «προς μεταφορά γενετικού υλικού», λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα και εξετάζοντας κάθε επιστημονικώς αποδεδειγμένη μορφή μεταφοράς γενετικού υλικού.

Το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι μια ουσία όπως η γύρη που προέρχεται από ποικιλία γενετικώς τροποποιημένου αραβοσίτου και η οποία έχει απολέσει την αναπαραγωγική της ικανότητα και στερείται οποιασδήποτε ικανότητας μεταφοράς του γενετικού υλικού που περιέχει παύει να εμπίπτει στην έννοια αυτή.

Το Δικαστήριο δέχεται στη συνέχεια ότι **ορισμένα πάντως προϊόντα, όπως το μέλι και τα συμπληρώματα διατροφής, τα οποία περιέχουν τέτοια γύρη αποτελούν τρόφιμα που περιέχουν συστατικά παραγόμενα από ΓΤΟ, κατά την έννοια του κανονισμού.** Συναφώς, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η επίμαχη γύρη «παράγεται από ΓΤΟ» και συνιστά «συστατικό» του μελιού και των συμπληρωμάτων διατροφής με βάση τη γύρη. Όσον αφορά το μέλι, το Δικαστήριο τονίζει ότι η γύρη δεν αποτελεί ξένο σώμα ούτε πρόσμιξη στο μέλι, αλλά κανονικό στοιχείο της σύνθεσης του εν λόγω προϊόντος, οπότε πρέπει να χαρακτηριστεί ως «συστατικό» του. Επομένως, η επίμαχη γύρη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού και υπόκειται στην προβλεπόμενη από τον κανονισμό αυτό διαδικασία έγκρισης πριν διατεθεί στην αγορά.

Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ο ηθελημένος ή τυχαίος χαρακτήρας της εισαγωγής της εν λόγω γύρης στο μέλι δεν εξαιρεί το τρόφιμο που περιέχει συστατικά παραγόμενα από ΓΤΟ από την εφαρμογή της εν λόγω διαδικασίας έγκρισης.

Τέλος, κατά το Δικαστήριο, η προϋπόθεση έγκρισης ισχύει ανεξάρτητα από το ποσοστό γενετικώς τροποποιημένου υλικού που περιέχεται στο επίμαχο προϊόν.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, τα άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το ["Europe by Satellite"](#) ☎ (+32) 2 2964106